

VENDIM
Nr.11, datë 18.5.2005

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Gjergj Sauli	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Alfred Karamuço	Anëtar i “ “
Fehmi Abdiu	Anëtar i “ “
Kristofor Peçi	Anëtar i “ “
Vjollca Meçaj	Anëtare e “ “
Xhezair Zaganjori	Anëtar i “ “
Petrit Plloçi	Anëtar i “ “
Sokol Sadushi	Anëtar i “ “

me sekretare Arbenka Lalica, në datat 8.2.2005, 1.8.2005, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.19 Akti që i përket:

KËRKUES: 1. RAM META, PETRIT KUKA etj., përfaqësuar nga avokat Abaz Brati me prokurë.

2. KOMUNA DAJT, përfaqësuar nga kryetari i saj, Besim Kuka.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

1. FARUK BOROVA etj., përfaqësuar nga avokat Viktor Konomi, me prokurë.

2. KOMISIONI I KTHIMIT DHE KOMPENSIMIT TË PRONAVE PRANË KËSHILLIT TË QARKUT TIRANË, përfaqësuar nga Isuf Demirxhiu e Ferdinand Mino, me autorizim.

3. KËSHILLI I QARKUT TIRANË, përfaqësuar nga Isuf Demirxhiu e Ferdinand Mino, me autorizim.

4. KËSHILLI I RREGULLIMIT TË TERRITORIT TIRANË

OBJEKTI: Shfuqizimi si antikushtetues i vendimit nr.454, datë 27.2.2003 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.

Kërkuesit kanë pretenduar përpara Gjykatës Kushtetuese se vendimi i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë është rrjedhojë e zhvillimit të një procesi të parregullt ligjor. Ata kanë parashtruar këto shkaqe për shfuqizimin e këtij vendimi si antikushtetues:

- Në Gjykatën e Lartë gjykimi i çështjes është zhvilluar pa dijeninë e kërkuesve, si dhe në mungesë të avokatit të tyre. Rekursi i paraqitur ndaj vendimit të Gjykatës së Apelit Tiranë nuk u është komunikuar të paditurve-kundërpaditës.

- Vendimi i Gjykatës së Apelit Tiranë është shpallur në mungesë të komunës Dajt. Vendimi i Gjykatës së Apelit Tiranë, si dhe rekursi nuk i është komunikuar komunës Dajt.

- Mungesa e komunikimit të rekursit u ka hequr mundësinë kërkuesve të ushtrojnë kundërekurs dhe të realizojnë parimin e së drejtës së mbrojtjes e të kontradiktoritetit në gjykim.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Sokol Sadushi, përfaqësuesit e kërkuesve, të subjekteve të interesuara dhe shqyrtoi çështjen në tërësi,

VËREN:

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë me vendimin nr.1559, datë 18.5.1999 ka pranuar padinë

duke njohur si pronarë të një trualli trashëgimtarët e Ymer e Adem Borovës, detyrimin e anës së paditur të lirojë truallin, si dhe rrëzimin e kundërpadisë.

Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr.11, datë 20.3.2001, ka vendosur rrëzimin e padisë dhe pranimin e kundërpadisë. Mbi bazën e rekursit të paraqitur nga paditësit, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr.454, datë 27.2.2003, ka ndryshuar vendimin e Gjykatës së Apelit Tiranë duke pranuar padinë dhe rrëzuar kundërpadinë.

Kërkuesit, të cilët kanë qenë në pozitën procedurale të të paditurit-kundërpaditës në këtë proces, pretendojnë se gjykimi i zhvilluar në Gjykatën e Lartë pa pasur dijeni, si dhe në mungesë të avokatit të caktuar prej tyre, ka cenuar të drejtën për një proces të rregullt ligjor.

Pretendimi kryesor i kërkuesve që lidhet me padijeninë e palëve për zhvillimin e një procesi gjyqësor, për arsye të moskomunikimit të rekursit, është trajtuar gjerësisht nga Gjykata Kushtetuese si një ndër aspektet e rëndësishme të së drejtës për një proces të rregullt ligjor. Zhvillimi i procesit gjyqësor në mungesë të palës ndërgjyqëse është e lidhur ngushtësisht me cenimin e disa të drejtave të tjera kushtetuese, si dhe me vetë drejtësinë e procesit.

E drejta e shtetasve për t'u mbrojtur është një ndër këto të drejta, e përbën thelbin e konceptit që jurisprudenca kushtetuese ka krijuar për procesin e rregullt ligjor. E drejta për të qenë i pranishëm në gjykim është një pjesë përbërëse e së drejtës për t'u mbrojtur. Kjo e drejtë i ngarkon autoritetet me detyrat që të njoftojnë palët dhe mbrojtësit e tyre, në kohë të mjaftueshme, për datën dhe vendin e mbajtjes së procedurave gjyqësore, për të kërkuar praninë e tyre dhe për të mos i përjashtuar padrejtësisht nga gjykimi. "Kjo është një praktikë tashmë e njohur dhe e konsoliduar e Gjykatës Kushtetuese dhe e Gjykatës Europiane për të Drejtat e Njeriut, sipas së cilës do të ishte pa vlerë përshkrimi në detaje i garancive procedurale të palëve në proces, në rast se atyre nuk do t'u sigurohej ajo që në fakt bën të mundur respektimin e këtyre të drejtave dhe që është pjesëmarrja në gjykim."¹

Garancitë që ofron Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, në analizë dhe të nenit 6 të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut, të cilat lidhen me njoftimin e rekursit palëve, me respektimin e së drejtës për t'u dëgjuar në një proces kontradiktoriteti, kur janë vërejtur nga Gjykata Kushtetuese se janë shkelur, kanë sjellë cenimin e të gjithë procesit dhe shfuqizimin e vendimeve gjyqësore si antikushtetuese.

Nga shqyrtimi në procesin kushtetues i çështjes konkrete rezulton se gjykimi në Gjykatën e Lartë është zhvilluar në mungesë të kërkuesve. Çështja në Gjykatën e Apelit Tiranë është zgjidhur në favor të tyre dhe mbi këtë bazë rekursi i paraqitur nga pala kundërshtare duhej t'u komunikohet, me qëllim realizimin e të drejtave të tyre kushtetuese. Nga dosja gjyqësore nuk rezulton që kërkuesit dhe avokatët e tyre të jenë vënë në dijeni për rekursin e paraqitur nga subjektet e interesuara në Gjykatën e Lartë. Në këto kushte vërtetohet se procesi gjyqësor në Gjykatën e Lartë është zhvilluar pa pasur dijeni kërkuesit si dhe avokatët e tyre.

Përfundimisht, Gjykata Kushtetuese çmon se kërkesa e paraqitur nga kërkuesit është e drejtë, për arsye se ka cenuar të drejtën për një proces të rregullt ligjor, parashikuar nga neni 42 i Kushtetutës së Republikës të Shqipërisë dhe neni 6 i Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, duke u bazuar në nenet 131 shkronja "f" dhe 134 pika 1 shkronja "g" të Kushtetutës, si dhe në nenet 72 e 77 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", njëzëri,

VENDOSI:

- Shfuqizimin si antikushtetues të vendimit nr.454, datë 27.2.2003 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.
- Dërgimin e çështjes për shqyrtim Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren

¹ Vendimi nr.109, datë 28.5.2002 i Gjykatës Kushtetuese; Përmbledhje e vendimeve, viti 2002, faqe 137.

Zyrtare.